

ЕКОНОМІЧНЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ – ПРОГНОЗ ДО 2040 РОКУ

Українцям притаманно творчо дивитися у майбутнє. Кажуть, що мріяти, що уявляти майбутній бажаний стан будь-чого – це вже зробити крок на зустріч цьому бажаному стану. Якщо ми можемо бачити кінцевий пункт, ми, відповідно, можемо спробувати намалювати до нього шлях. З огляду на сучасну ситуацію в Україні ми сприймаємо національне та персональне майбутнє з тривогою. Спробуємо пофантазувати про позитивний і, якщо оцінювати реально, майже утопічний мрійливий сценарій розвитку України до 2040 року. Як написав у матеріалі "Україна і майбутнє" Сергій Дацюк: "Майбутнє – це те, що змінює сьогоднішнє колективною волею подолання наявних трендів. Майбутнє – це динамічний процес реалізації складних уявлень про більш складне прийдешнє".

Зовнішньополітичне становище України на шляху до 2040

У сфері зовнішньої політики в період до 2040 року ключовими були питання відновлення територіальної цілісності та інтеграції до Західного світу.

Донбас. У 2017 році Україна зробила "хід конем" під тиском нових політичних та громадських рухів, що змусили державну владу провести всеукраїнський референдум щодо Донбасу. За його результатами, народ України відхилив базові пункти Мінських домовленостей №2, а саме "особливий статус Донбасу" і "вибори на Донбасі" та визнав Донбас окупованою Росією територією. Переговори щодо Донбасу зайшли в глухий кут. Міжнародні партнери не мали можливості маневрувати з приводу своїх вимог, а Росія не володіла достатнім економічним підґрунтям для поновлення бойових дій. Конфлікт був "заморожений". За цих умов Донбас опинився в ізоляції і на утриманні Кремля.

Така зовнішньополітична поразка поруч зі збереженим режимом міжнародних економічних санкцій почали сильно бити по рейтингу владної верхівки Росії. У 2018 році Путін виграв чергові вибори президента, але під внутрішнім та міжнародним тиском, а також через погіршення стану здоров'я пішов у відставку через рік після свого обрання. Його місце зайняли представники нової поміркованої фракції, що виросла за останні 3 роки у партії "Єдина Росія". Путіну гарантували безпеку. Нова влада Росії намагалася вивести економіку зі складної ситуації та відновити ділові контакти з ЄС. У тому числі й заради цього був започаткований Мінський переговорний процес №3.

До переговорів окрім класичних сторін долучилися США та Польща. Крім того, переговори вели вже офіційні представники України та Росії. В обмін на відмову від будь-яких міжнародних судових претензій до Росії та часткове скасування санкцій наша держава отримала можливість повернути Донбас до складу України. Задля цього був підписаний Мінський протокол, що передбачав дієві механізми гарантування безпеки, відведення особового складу та озброєнь, обмін заручниками та відновлення контролю над державним кордоном України. Норми про "особливий статус" Донбасу зникли з порядку денного переговорів, а проведення місцевих виборів було домовлено на 2021 рік. Після реалізації Мінського протоколу Донбас був реінтегрований до складу України. На місцевих виборах перемогли опозиційні проросійські, але місцеві політичні сили. На Україну було покладено економічне відновлення регіону. Задля відновлення Донбасу були залучена низка міжнародних фондів та організацій. Так само спеціальну допомогу на відновлення Донбасу виділили й інші держави. Конфлікт на Донбасі був вирішений на користь України у 2021 році. Почався напружений, але мир.

Крим. Часткове зняття економічних санкцій не допомогло вирішити інші проблемні тенденції Росії, зокрема, у сфері енергетичних ресурсів. Українська політика повної економічної та енергетичної блокади Криму зробила його утримання дуже дорогим для Росії. Тут в нагоді стали напрацювання Олександра Бойчула в матеріалі "Як повинна виглядати активна економічна політика України відносно Криму". Розбудова України та впровадження реформ відкрили більше можливостей для збільшення проукраїнських настроїв у Криму. Після 2021 року були припинені усі політичні переслідування за етнічною ознакою, була відновлена діяльність Меджлісу кримськотатарського народу. Так само паралельно була відновлена і можливість для діяльності українських та кримськотатарських ЗМІ.

За 10 років на місцевих виборах більшість уже почали здобувати проукраїнські та кримськотатарські політичні партії і рухи. Це змусило міжнародне співтовариство висунути на порядок денний питання деокупації Криму. В обмін на особливі економічні та енергетичні преференції, підписання Угоди про Асоціацію між Європейським Союзом та Росією, а також кредити МВФ за низькими ставками для Росії, відбулася домовленість про реінтеграцію Криму до України. Крим повернувся до України аж через 12 років після Донбасу – у 2033-му.

ЄС та НАТО. Щодо європейського та євроатлантичного шляху України, то він значною мірою межував із питаннями внутрішніх реформ, темами Криму та Донбасу і міжнародною ситуацією. Україна отримала безвізовий режим із ЄС у 2017 році. Лише після реформ 2019-2021 рр. та врегулювання міжнародного збройного конфлікту на сході України були відновлені переговори щодо подальшої європейської інтеграції України. У 2024 році Україна здобула дві дуже важливі зовнішньополітичні перемоги. Була укладена більш вигідна для України Угода про Асоціацію з ЄС, що передбачала перспективу членства у ЄС.

Ще більш важливим моментом стало ухвалення плану дій щодо членства України в НАТО. На той час Україна активно займалася реформою збройних сил за стандартами Альянсу. Лише у 2034 році, після повернення Криму, НАТО прийме історичне рішення про вступ України до організації. У тому ж році НАТО проведе разом із Росією великий саміт, на якому вони укладуть низку стратегічних угод.

Лише через три роки, у 2037 році, ЄС прийме рішення про прийняття України до складу Європейського Союзу на правах повноправного членства. Варто відзначити, що на той момент ЄС значно ослаб від своїх версій 2010-х та 2020-х.

На фоні гордості за таку нову Україну очевидно значно **зріс рівень патріотизму українців**. Серйозно посилилося домінування української культури та української мови. У 2025 році український фільм здобув Оскар. Крім українського кіно реанімується й українська література, українська музика. За культурою пішов радикальний розвиток спорту. Україна увійшла до ТОП-5 спортивних держав світу на Олімпійських іграх 2028 року. Україна та елементи її культури стали світовим пізнаваним трендом, а згодом – і глобальним брендом.

Шлях України до мрії 2040 сповнений викликів. Він потребує єдності на рівні громадсько-державної стратегії та єдиної стійкої волі до реалізації цієї стратегії. Очевидним ж є те, що без врегулювання конфліктів, без успішної інтеграції у "старі" та "нові" європейські структури в умовах успіху усіх реформ такий сценарій неможливий. Неможлива Україна як один з найбільш успішних проєктів світу майбутнього, як держава ТОП-20 по силі у світі майбутнього.

Бражанець С.І.
Студент 7-го курсу
Національної академії управління